

Minden napért hálás vagyok

Marcus Miller július 17-én lép fel az első kerek évfordulóját ünneplő VeszprémFesten, a Szentháromság téri nagyszínpadon. A Magyarhonban már régóta kedves ismerősként fogadott basszusgitárossal a második Nemzetközi Jazz Nap Isztambulban tartott gálakoncertje előtti főpróba idején beszélgettünk.

➔ Bércesi Barbara

Gramofon: Holnap egy all star zenekarral lép fel a Nemzetközi Jazz Nap gálakoncertjén, Isztambulban. Miben látja e rendezvény jelentőségét, és mit gondol, miért csak 2012-ben alapította ezt a hivatalos eseményt az Unesco annak ellenére, hogy a jazz története idestova egy évszázadra tekint vissza?

Marcus Miller: Tudja, az embereknek sokszor hosszú időbe telik felismerni, ami magától értetődő. Amikor említést teszek valakinek a Nemzetközi Jazz Napról, azt kérdezik csillogó szemmel: „hányadik is ez most, a huszadik?”, „Nem – felelem – a második!” Óriási dolog, hogy Herbie Hancock jószolgálati nagykövet közreműködésével végre a jazznek is lett világnapja, amit rég megérdemelt.

G.: A tény, hogy a rendezvény Isztambulban zajlik, valószínűleg még inkább segít majd a török jazz-zenészeknek, hogy bekerüljenek a nemzetközi jazz-vérkeringésbe. Mennyire ismerte korábban a török jazzszínteret?

M. M.: Tavaly lehetőségem nyílt török zenészekkel játszani az Isztambuli Jazzfesztiválon, amelyet The Istanbul Project néven hirdettünk meg. Öt török muzsikussal dolgoztam együtt, köztük a lenyűgöző Hüsni Şenlendirici klarinétművésszel. Nagyszerű élmény volt! Ajánlom a figyelmébe Burhan Öcal és Okay Temiz ütőhangszereseket is!

G.: Júliusban ismét Magyarországra látogat, hogy eljátssza a tizedik VeszprémFest közönségének legújabb, Renaissance című lemezének anyagát. Hogyan emlékszik vissza a korábbi magyarországi fellépéseire?

M. M.: Mindig nagyon jól éreztem magam Magyarországon. Amikor évekkal

ezelőtt először jártam önöknél, meglepődtem, milyen jól ismeri a számaimat a magyar közönség. Most is nagyon várom a fellépést.

G.: És bízunk benne, hogy az idő is jó lesz, mert a szabadtéri koncerthelysín gyönyörű.

M. M.: Remélem, úgy lesz!

G.: Gondolom, elsősorban a Renaissance-ról fog játszani, de lesznek régebbi számok is a kínálatban?

M. M.: Mindig szeretek újabb és régebbi számokat vegyíteni egymással a műsoromban, különösen, ha hosszabb ideje nem jártam már az adott városban. Úgy tudom, ez lesz az első alkalom, hogy Veszprémben érkezem, ezért most is lehet majd arra számítani, hogy ismertebb számaim is a terítékre kerülnek. Ez a város Budapeستől százötven kilométerre van, ugye?

G.: Így igaz. Mondana néhány szót azokról a muzikusokról, akik a Renaissance-albumon a népes közreműködői gárda magját alkotják, és akik közül most Alex Han, Sean Jones, Adam Agati, Brett Williams és Louis Cato látogat önnel Veszprémben? Mitől különleges élmény velük játszani?

M. M.: Az előző zenekarom tagjaival nagyjából tizenöt évig dolgoztam együtt, és azt éreztem, hogy itt az ideje megújítani a hangzást. Egy alkalommal a Berklee College of Musicon tartottam mesterkurzust, amikor meghallottam Alex Han játékát. Nem volt több tizenkilenc-húsz évesnél. Teljesen elvarázsolt a szaxofonozása. Úgy döntöttem, megvárom, míg lediplomázik, és elhívom a zenekaromba. Így is

történt. Aztán Alex ajánlott nekem további fiatal zenészeket; rajta keresztül ismertem meg Louis Catót, aki pedig Adam Agatit mutatta be nekem. Egyszerre része lettem a fiatal zenészgeneráció köreinek, amelyben rendkívül kényelmesen éreztem magam zenei szempontból. Ennek a felfedezésnek köszönhetően és ennek jegyében jött létre a Renaissance.

G.: A Renaissance-ról megjelent recenziók sorra megemlítik, milyen sikerrel valósította meg az elképzelését, és hozott létre egy új zenei kifejezésformát, miközben fejt több zenei előde munkássága előtt, és természetesen a Marcus Miller-es sound is megmaradt. Talán az is lehetett a siker kulcsa, hogy az album cseppet sem teoretikus, az inspiráció végső forrását ez alkalommal is önmagában kereste. Ön hogy látja ezt?

M. M.: Örülök, ha mások is így érzik, mert valóban az volt a célom, hogy új irányba lépjek tovább, és egyben arról se feledkezzem meg, ami már mögöttem van, és ami a zenei egyéniségem lényegét alkotja. Ez meglehetősen nehéz feladat, kiváltképp akkor, ha valaki már hosszú ideje van a zenészi pályán. Belülről jött a készítés a megújulásra, és belülről fakad mindaz, aminek köszönhetően azonosítható a soundom, amiért sokan felkapják a fejüket, hogy „ó, ez Marcus, felismerem!”

G.: Közismert, milyen közeli munkakapcsolatban állt Miles Davisszel, aki egy sor jazzstílus születését előmozdította, köztük a coolét, a modális jazzét vagy a jazz-rockét. Mit gondol, ha Miles élne, ő most merre tolná a jazz szekerét?

M. M.: Erre nem adhatok választ, mert Miles csak egy volt, de az a sejtésem, hogy nyitva tartaná a fülét a világ minden tájáról érkező zenék irányába. Boldog lettem volna, ha bemutatathatok öt például néhány török zenésznek, vagy afrikaiaknak, indiaiaknak. A zene világa egyre csak növekszik, és egyre több mindent foglal magába. Szóval nem tudhatom, de gyanítom, hogy ebbe az irányba tartott volna.

G.: Ön egyike azon multiinstrumentalistáknak, aki merőben különböző hangszereken játszik, méghozzá lenyűgözően magas fokon. Amikor zenét szerez, mely hangszert használja?

M. M.: Ha egy olyan számot hall, amelyben a basszusmenet kiemelkedő szereppel bír, akkor az valószínűleg basszusgitárral a kezemben született. Ha a harmóniamenet és

a dallam fontossága emelkedik ki, akkor azt zongorán írtam. Mivel hosszú évek óta komponálok, ezért fontosnak érzem, hogy többféle megközelítési módot alkalmazzak, és ezáltal lehetővé tegyem, hogy újabb és újabb zenei gondolataimnak nyissak teret. Máshová vezetheti a fületem és a figyelmemet, ha a basszusgitár van a kezemben, és máshová, ha a klarinét.

G.: És van-e még olyan hangszer, amelyen még szeretne megtanulni játszani?

M. M.: Mostanában sokat gyakorolok a nagybőgőn, amelyen tudok ugyan játszani, de érdekel, hogy mennyire tudom kifejezni rajta a gondolataimat és az érzéseimet. Egy dolog, ha valaki meg tud szólaltatni egy hangszert, egy másik pedig, hogy képes-e a személyiségét hangokba önteni a segítségével. Meglátjuk, mire jutok.

G.: Reméljük, meghallhatjuk!

Sok olyan előadó létezik a jazz funk, az R'n'B és más, groove-központú stílusok világában, akik szinte csak tempós számokat játszanak, balladákat alig. Ön viszont a lírai önkifejezés mestere, akinek a balladái mély őszinteséget árasztanak. Amikor balladát szerez, akkor milyen ihletforrások után fordul?

M. M.: A legkülönbébbek után. Ott van például Nat King Cole vagy Stevie Wonder. Ismeri John Coltrane balladalemezét? Gyönyörű zene! Donny Hathaway szintén briliáns előadó. Szerintem amelyik zenész nem tud balladát játszani, az nem lehet teljes értékű művész.

G.: És milyen nem zenei ihletforrásokat tudna említeni?

M. M.: Mindenekelőtt az apámat, aki zongorista és tempolomi orgonista volt. Legfőképp klasszikus darabokat játszott. Ő volt az, akinek a zenei fogékonyságomat köszönhettem. Természetesen a családom is jelentős ihletforrás, a feleségem és a négy gyerekem. Állandóan járom a világot, és onnan is folyton újabb és újabb benyomásokat szerezek. Lépten-nyomon arra a megállapításra kell jutnom, mennyire hasonlítunk egymásra, éljünk bár akármelyik szögletében a világnak. A zene pedig mindenhol óriási erővel bír. Emlékszem, amikor elkészítettük Miles-zal a Tutu albumot, és turnéra indultunk vele. A dél-afrikaiak számára elképesztő hitet tudott adni, alig tudtam elhinni, milyen mélyen megmozgatta őket. Akkor az én hozzáállásom is megváltozott, mert megláttam, micsoda felelősség az emberekhez szólni a zene nyelvén.

G.: Említette, hogy négy gyereke van. Lesz vagy lett valamelyikükből zenész?

M. M.: Két fiunk és két lányunk van. Az egyik fiú kacsingat a zenei pálya felé. A poppal és a hip-hoppal kísérletezik, és úgy néz ki, van hozzá tehetsége. Ha kéri, akkor segíték neki, de ha a saját feje után menne, akkor lakatot teszek a számra.

G.: Emlékszem a két fia fotójára a Tales lemez borítójáról...

M. M.: Igen, a kisebbik a zenész, aki most huszonkét éves. Repül az idő...

G.: Megdöbbenve hallottuk tavaly novemberben, hogy a turnébusza súlyos balesetet szenvedett Svájcban, amelyben a sofőrjük életét vesztette. Remélem, hogy azóta már mindnyájan jólépültek. Hogyan változtatta meg ez a baleset az életét?

M. M.: Világ életemben hálás voltam azért, hogy élek, minden egyes új napért, a lehetőségeikért, amelyeket kapok, és hogy zenélhetek. A baleset csak még erősebbé tette bennem ezt az érzést. Svájcban voltunk, de az ütközés az autópályán történt, sima terepen, nem is egy serpentinben. Vagyis járhattunk volna még sokkal rosszabbul. Bele sem merek gondolni. Vannak még rajtunk nyomai a balesetnek, de semmi komoly.

G.: Bízunk benne, hogy többé nem kerül még csak hasonló helyzetbe sem.

Végül elárulná, milyen irányba lép majd tovább a Renaissance után, amelyre olyan hosszú ideig kellett várni? Látja már az irányt?

M. M.: Látom, bizony, most nem fog annyi év eltelni a folytatásig. Az a helyzet, hogy rengeteg más elfoglaltságom is van: filmzenéket szerezek, producerként dolgozom, rádióműsort szerkesztek, tehát nem unatkozom. Így nagyon meg kell gondolnom, mikor tudok időt szakítani a komponálásra.

A Renaissance előtt teljes mértékben meg akartam újítani a zenémet, amihez több időre volt szükségem, de most minden adott a folytatáshoz, egyenesen vagyok. ■

MARCUS MILLER DISZKOGRÁFIÁJA

1983	SUDDENLY – WARNER BROS
1984	MARCUS MILLER – EONE
1987	MUSIC FROM SIESTA – WARNER BROS
1993	THE SUN DON'T LIE – PRA RECORDS
1994	TALES – PRA RECORDS
1998	LIVE & MORE – GRP
2001	M² – TELARC
2003	THE OZELL TAPES: THE OFFICIAL BOOTLEG – TELARC
2004	DREYFUS NIGHT IN PARIS – DREYFUS RECORDS
2005	SILVER RAIN – KOCH
2007	FREE – 3 DEUCES
2008	MARCUS – CONCORD JAZZ
2011	A NIGHT IN MONTE CARLO – DREYFUS RECORDS
2012	RENAISSANCE – CONCORD JAZZ

Fotó: Jake Schot

Marcus Miller hivatalos honlapja:

www.marcusmiller.com

Feszt szól a zene Veszprémben – tizedszer

Idén kikerekedik a VeszprémFest! Július 16–20. között tizedik alkalommal rendezik meg a klasszikus zene, jazz és világzene egyik legjelentősebb hazai fesztiválját, amely ennek örömeire nehezen überelhető programkínálattal ajándékozta meg a királynék városába látogató zeneszerető közönséget.

➤ Gramofon

Már az eddigi évek során is mindig magasra helyezte a mércét a kezdetben még Veszprémi Ünnepi Játékok néven futó rendezvény, amelynek egyik, számokban kifejezhető bizonyítéka, hogy összességében 107 Grammy-díjat mondhatnak magukéinak mindazok a művészek, akik a tíz év fesztiváljain megfordultak Veszprémben. Ebbe már beleszámít Diana Krall énekesnő két Grammyje is, aki 1999-ben ötödik, *When I Look in Your Eyes* című szólólemezéért kapta az első szobrocskát, a másodikat pedig a 2002-es *Live in Paris*ért. Azért a 2009-es *Quiet Nights* hangszerelését is díjazta a Recording Academy. Július 16-án a Veszprém Arénában Krall legfrissebb, *Glad Rag Doll* című albuma adja majd műsora nagyobb részét, de nem maradhatnak el a védjegyéül szolgáló slágerek sem. A *Glad Rag Doll* a kanadai díva úgy talált új utakat, hogy visszakanyarodott a múltba, és a húszas-harmincas évek zenéjét helyezte mai alapokra.

17-én az előző lapokon olvasható interjú főhőse, Marcus Miller csap a húrokba, hogy a jazz egy másik, groove-orientált irányzatával vegye le a lábáról a Szentháromság téri nagyszínpad közönségét. Ha az időjárás engedi, az elkövetkező napok minden további fellépője már a püspöki palota előtt felállított, csodálatos történelmi környezetben elhelyezkedő pódiumon ad koncertet.

Július 18-án maradnak a húrok, és az improvizáció sem szorult teljesen háttérbe, de közelebb navigálunk ahhoz a territóriumhoz, amelyet menet közben világzenének neveztek el. Amikor a flamenco királya, Paco De Lucía a nyolcvanas években feltűnt a színen, a világzene címkéje még alig született meg, de ő maga is igen rendszeresen töltötte tartalommal ezt a fiókot. A gitárfenomén az elmúlt harminc évben született dalaival készül a fesztiválközönséget felpezsdíteni.

19-én úgy lépünk át a klasszikus zene világába, hogy valójában a jazznek és a világzenének sem fordítunk hátat, legfeljebb csak a konvencióknak, hiszen a következő este vendége Nigel Kennedy hegedűművész és az ő lengyel kvartettje lesz. A stílusok szivárványa pedig Bachtól elkezdve a kelta rockon át a cigányzenéig ível, de bármely ponton érheti meglepetés a hallgatóságot. Az egyiket előre eláruljuk: Kennedy kollégája, Roby Lakatos is csatlakozik az ötösfogathoz, hogy megmutassa, hogy fér el két prímás egy csárdában.

A fesztivál történetében rendhagyó módon a zárónapon egy popcsillagot üdvözölhetnek rajongói a nagyszínpadon. A UK garage és az elektronikus R'n'B hőse, a brit Craig

Diana Krall

David adja elő legnagyobb slágereit, melyek közül a *Fill Me In*, *7 Days*, *Walking Away*, *What's Your Flava*, *Hot Stuff* ('Let's Dance') címűeket az egész világ ismeri, nem beszélve a Stinggel közösen előadott *Rise and Fall*ról.

A VeszprémFest azonban még a Nagyszínpad világsztárhullásán túl is kínál élvezeteket egyéb más helyszíneken. A jezsuita kolostorban a magyar jazzélet csillagai, a Lantos–Horváth Duó, a Bacsó Kristóf Quartet, a Balogh Kálmán–Lukács Miklós Duó, a Dresch Quartet és a Szalóki Ági Trió zenél mindennap 18 órától, a Rozé, Rizling és Jazz Napok keretein belül pedig július 12–21-ig kínálnak a szervezők változatos programokat az Óváros téren – naponta mindjárt hármat. Itt lesznek minden délután a Snétberger Tehetségközpont diákjai, de találkozhatunk többek közt Elsa Valléval, Pierrot-val, Kökény Attilával, a Mrs. Columbóval, a Roy és Ádám duóval, Szűcs Gabival vagy Heinz Gábor Bigával is. ■

A fesztivál hivatalos honlapja: www.veszpremfest.hu

Egy igazi kaméleon – Juhász Márton

Forrás: Gramofon-archív

Egyre többet hallani a fiatal dobos legkülönbébb produkcióit fővárosi és vidéki klubokban, fesztiválokon, de a koncertnaptára jelentős részét teszik ki a külföldi fellépések is. Juhász Márton szép csendben a feltörekvő generáció egyik legígéretesebb muzikusává vált.

➤ Bércesi Barbara

Bár a zenélésnek nem volt hagyománya a családjában, Márton tehetsége korán utat tört magának, ezért szülei beírták zongorázni. Az ütőhangszerek iránti szenvedélye azonban erősebbnek mutatkozott, így klasszikus ütős képzésre váltott. Ez több szempontból is előnyére vált: „már egészen korán oda kellett figyelnem a dinamikus játékmódra, és hogy szépen szóljon a hangszer a kezem alatt. A kisdobon megszerzett technikai tudást pedig azonnal át tudtam ültetni a dobszerelésre”, fedi fel kifinomult technikai megoldásainak gyökerét.

A legelső meghatározó zenei élménye a Rage Against the Machine nevű rockbandához fűződik. „Egy barátomtól kaptam egy koncertvideót. Emlékszem, nem akartam elhinni, hogy négy zenész ekkora energiát tud átadni a közönségnek.” Első példaképei is e műfaj képviselői voltak: Bill Bruford (King Crimson), Simon Phillips (Toto), Danny Carey (Tool) és Neil Peart (Rush). A hatás elég erősnek bizonyult ahhoz, hogy Márton később a jazzformációk mellett egy progresszív rockzenekarban is szerepet vállaljon. A jazzhez egy sokkal későbbi élménye húzta közel, a Kind of Blue című album. „Bár elsőre nem érttem, mi folyik itt, azt rögtön éreztem, hogy ez valami különleges dolog.” A jazztérfelelről Tony Williams, Elvin Jones és Brian Blade bizonyultak számára meghatározónak, később a sort folytatta Ahmir Questlove Thomson, Chris Dave és Eric Harland.

Érettségi után úgy döntött, egy évet csak zenéléssel tölt, így korábbi kedvező tapasztalatai nyomán beiratkozott a londoni Drumtech egyetemi szintű intenzív képzésére. Jó döntésnek bizonyult, mert játéka nagyot fejlődött, és csupa kedvező visszajelzést kapott, egyszersmind megnyíltak előtte az utak, amelyek a nemzetközi szintér felé vezetnek. Ekkor határozott végleg úgy, hogy zenészként próbál érvé-

nyesülni. A következő állomás a legendás bostoni Berklee volt, amellyel kapcsolatban újfent beigazolódtak az elvárásai. „Ott igazán el tudtam mélyedni abban, amit szeretek: a zenében.” Nem volt koncepciója, hogy elsősorban külföldön legyen aktív, ezért arra is megragadott minden lehetőséget, hogy itthon koncertezzen, ugyanakkor rengeteg külföldi baráttra, kollégára tett szert egyetemi éve alatt, akikkel szintén rendszeresen próbált és próbál játszani.

Márton számára ma már sem az országhatárok, sem a műfaji határok nem jelentenek akadályt. „Alapvetően mindenfajta zenét szívesen játszottam, mindig is úgy éreztem, hogy dobosként igazi kaméleon lehetek. Ha valaki megkért, hogy játsszam vele, sosem ellenkeztem. Valószínűleg emiatt nem vagyok »igazi« jazzdobos.” Bár hozzáteszi, a jazz mára tág fogalom lett, hiszen szinte minden stílus hatott rá.

Ha jobban beleérez, megvallja, az amerikai zenék közül a „fekete zene” lüktetése izgatja leginkább. S hogy azt minél jobban magáévá tudja tenni, elkezdte feltárni a gyökereit. Erre azért is került sor, mert egy idő után oly sok különféle felkérésnek tett eleget, hogy lassan kezdte elfelejteni, valójában mi vonzza a dobolásban. „Ezt a vonalmat az afrikai zenékben találtam meg újra”, magyarázza, és hozzáteszi, ennek kielégítésére alapította a Euro-African Playground nevű csapatot. Mihelyt lesz lehetősége nekivágni a kontinensnek, Ghánát, Szenegált vagy Guineát veszi célba.

Bár Márton még csak huszonöt, már számos zenekarnak volt stabil tagja. Jelenleg a bostoni székhelyű Piano Bench trió az elsődleges csapata; amerikai társaival 20. századi klasszikus zongoradarabokat dolgoznak át jazzes felfogásban. Tagja még Barcza Horváth József New Triójának, a Szőke Nikoletta Quartetnek, a Triadnak Bacsó Kristóffal és Oláh Tzumó Árpáddal, a Bende Zsolt New Quartetnek, a Premecz–Ávéd–Juhász Hammond-triónak és Alan Benzie skót zongorista európai triójának. Zeneszerzőként nem törőriási babérokra, hosszú idő alatt tapasztalta ki, hogyan működik ez a folyamat számára, és bízson a saját darabjaiban, de vannak szerzeményei, amelyek sokat jelentenek neki, ezeket szereti játszani.

Juhász Márton úgy érzi, még hosszú az út számára, sokat kell tanulnia, tapasztalnia, a világ zenéiben elmélyülnie. Ez számára a záloga, hogy minél élvezetesebb produkciókat nyújthasson a közönségének. „Ha a jövőben is játszhatok és zenével foglalkozhatok, akkor nagy baj nem lehet!” ■

JUHÁSZ MÁRTON KÖVETKEZŐ FELLÉPÉSEI A PIANO BENCH-CSEL:

2013. június 6. Budapest Jazz Club

2013. június 27. Opus Jazz Club

Juhász Márton hivatalos honlapja: www.martonjuhasz.com

Nyári sztárparádé

Válogatás a vidéki és budapesti jazzkoncert-kínálatból

❖ Bércesi Barbara

Egyre izmosabb a **Lamantin Jazz Fesztivál és Improvizációs Tábor** programja, amely idén július 23–29. között lesz Szombathelyen. A hallásfejlesztés-, jazztörténet- és jazzelmélet-kurzusokon felül naponta zenélnak hazai és nemzetközi sztárok a Fő téri jazzsátorban, illetve a Bartók teremben. Előbbiek sorát erősíti a Mágedli Maja Quartet, a Borbély Műhely, a Pataj György Quintet és a Konzi Big Band, átmenetet képez a hazai és külföldi formációk közt a Piano Bench (melynek magyar dobosával, Juhász Mártonnal a 66. oldalon olvasható interjú), a nemzetközi mezőnyt pedig Little G. Weevil, Deitra Farr, a Grzegorz Karnas Quartet, Niels Lan Donky és Trilok Gurtu gazdagítja.

A **Bánki Louis Armstrong Jazzfesztivál** nagyobb lendületet vesz tizedik kiadása előtt, amelyet majd 2014-ben, a megújult, fedett nézőterű tőszínpadon rendeznek meg, s hogy a vállalkozás létre jöhessen, idén június 29-én Bánkon jazz-, Vácot pedig gospelkoncert lesz Csík Gusztáv, Joan Faulkner és Reggie Johnson főszereplésével. Bánkon a Wellness Hotelben zenél a trió, Vácot pedig a Joanne Bell és Harriet Lewis énekesnőkkel kikerekedő Sing'n Swing'n Sista's formáció lép fel a Váci Evangélikus Templomban.

A **42. Debreceni Jazznapok** programkínálata lapzártánkig nem vált véglegessé, de bizonyos, hogy a tavalyi évhez hasonlóan magyar jazzművészeké lesz a főszerep július 25–28. között. A Pásti utcai zsinagógában, a MODEM udvarán, a Kossuth téren és a Hal közben fellép többek közt a Debreceni Jazz Együttes, a Csepregi–Rátonyi Duó, a Nigun, három „young lion” együttes, a Fusio Group, a Jász András Kultúrfunk, a Finucci Quintet, a Dresch–Lukács Duó, Tóth Viktor triója, a Kalmár Trió, a Monamo, a Fekete Jazz Band, a Quartessence és Lukács Eszter, zárásnak pedig a Debreceni Dixieland Jazz Band.

Balatonboglár remek hangulatú koncertekkel várja idén is a bor és a jazz szerelmeseit a július 17–20. között rendezett fesztiválon. Minden este két jazzkoncertből és 4–6 borász nedűből vehet kóstolót az ingyenc közönség a Balaton déli partján.

A **XXII. Gyulai Vár Jazz Fesztivál** július 20-án nagyot fog szólni. A Miles Davis egykori zenésztársaiból alakult supergroup, a Miles Smiles all-star felállással érkezik a fűrdővárosba. Itt lesz természetesen az egyetlen Miles-tanítvány Wallace Roney (képünkön), Rick Margitza szaxofonos, Joey DeFrancesco Hammond-guru, Larry Coryell gitáros, Ralphe Armstrong basszer és Omar Hakim dobos. Fellép még a fesztiválon Binder Károly új triója Fonay Tiborral és Benkó Ákossal, a Vörös Janka e-Series és a Gyulai Big Band Kepenyés Pál vezetésével.

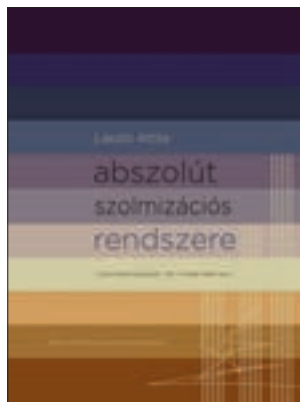
Forrás: Gramofon-archív

Augusztus hagyományosan a dixieland, ragtime és swing hónapja országszerte. 2-án kezdődik a **XVII. Szoboszlói Dixieland Napok**, ahol három nap alatt a hazai dixie-muzsika kiemelkedő előadói adják egymásnak a stafétát a szabadtéri színpadon.

Állami ünnepünkön, **augusztus 20-án a Műpa külső és belső termeiben** lesznek már kilencedik alkalommal jazzkoncertek a műfaj hagyományos vonulatait kedvelők öröme. 17 órától a Ludwig Múzeum P'Art kávéháza előtt felállított nagyszínpadon a Storyville Jazz Band produkciója, bent a Zászlóterben a Cseke Gábor Trio, illetve az Üvegteremben a Balázs József Quintet vezette jam sessionök kezdődnek. Utóbbi kettőhöz a szokásos módon csatlakoznak remek szólisták Gyárfás István, Zselye Sándor, Dennert Árpád és Vörös Niki személyében. A tűzijátékot pedig – ahogy megszokhattuk – a Szalóky Béla vezette Police Big Band produkciója foglalja keretbe nyolctól, majd újra fél tíztől.

Szalóky ismét házigazdai szerepet lát el a kilencedik **New Orleans Swing** fesztiválon is, amelyre augusztus 30. és szeptember 1. között kerül sor a Műpa Fesztivál Színházában. Pénteken az elképesztő virtuozitású harsonás, John Allred (többek szerint Szalóky Béla amerikai hasonmása) vendégeskedik a Hungarian Swing Company ötösfogata mellett. Szombaton a már legendaszámba menő Lew Tabackin szaxofonos-fuvolista ad randevút a Szakcsi Jr. Triónak, s újdonságként mindkét amerikai sztárvendég mesterkurzust is tart az Üvegteremben: Tabackin pénteken, Allred szombaton délután 16 órától. A záró napon a magyar crooner, Gájer Bálint és a Group 'n' Swing zenekar, plusz néhány swingtáncos pár deríti jókedvre az egybegyűlteket. ■

További információk: www.lamantin.hu, www.jazzfesztival.hu, www.fonixinfo.eu, www.helyiertek.hu, www.gyulaivarszinhaz.hu, www.szoboszlokultura.hu, www.mupa.hu

LÁSZLÓ ATTILA ABSZOLÚT SZOLMIZÁCIÓS RENDSZERE

Az elmúlt hónapokban, a Gramofon hasábjain többször kifejezhettem örömemet, hogy a magyar jazz-oktatás végre ismét kiváló tankönyvekkel, s ezáltal biztos elméleti-metodikai hátteret kínáló szakirodalmal gazdagodik. Binder Károly és tanítványa, Pozsár Máté kötete (Skálák és akkordok); Márkus Tibor A jazz elmélete című munkájának első kötete (Gramofon 2012 tél, 58. oldal), illetve Nagy János Jazz-zongora iskolájának első része (Gramofon, 2013 tavasz, 59. oldal) után most megérkezett a nagyszerű folytatás: a László Attila abszolút szolmizációs rendszere című, hangzó melléklettel és ismertető filmmel kiegészített elméleti és gyakorlófüzet. Az idén hatvanéves gitárművész-zeneszerző, László Attila a magyar kortárszene megkerülhetetlenül fontos személyisége. Nem csak azért írtam helyett kortárszenét, mert László Attila életműve sem korlátozódik a jazzre (noha vitathatatlanul ez áll a középpontban). Azért is érdemes most kortárszenéről beszélnünk, mert az – Artisjusnál is szabadalmaztatott – abszolút szolmizációs rendszer minden olyan műfaj esetében sokat segít, ahol a hagyományos szolmizációt érdemes kiterjeszteni a tizenkét fokú skála minden hangjára. Ha egy zeneműben gyakoriak az alterációk és modulációk, a tradicionális szolmizálás túl bonyolulttá válik. Ezt a problémát oldja meg az abszolút rendszer, amelynek gyakorlása nem kötődik hangszerhez – akár fejben is használható. Énekelni sem kell hozzá feltétlenül, mert a mellékelt DVD-n található sampler segítségével egy midi billentyűzet „kiéneklí” az egyes hangok nevét. A kiadott füzet példatára hagyományos kottákat is tartalmaz: skálák és hármashangzatbontások után jazz-standardok, kortárs jazzkompozíciók, valamint egy Prokofjev-részlet és egy magyar népdal segíti a megértést.

Retkes Attila

Szerzői kiadás

28 oldal + DVD melléklet

PAT METHENY: THE ORCHESTRION PROJECT

Nem az alkotóenergiák kimerülése, hanem kísérletező szelleme vezette Pat Methenyt a 19–20. század fordulóján kifejlesztett, a gépzenéhez vonósokat és ütőhangszereket társító, teljes zenekari hatást keltő orchestrion újra felfedezéséhez. Továbbfejlesztésén az elektromágneses hatásmechanizmust jól ismerő mérnökök és a digitális technikában jártas szakemberek bevonásával éven át dolgozott, míg végül közös fejlesztéssel kialakult az egész színpadot beborító, elsősorban a gitárral vezérelt akusztikus hangkeltő eszközökből álló hangszerpark, amely nemcsak a hangzásban, hanem a komponálás, a rögtönzés és az előadás technikájában is új dimenziókat nyitott meg Metheny előtt. Egy személyben uralhatja a mechanikus hangszerzenét, amely révén olyan hangokat és úgy képes általa beilleszteni zenei univerzumába, amilyeneket és ahogyan éppen hallani kíván. A zene létrehozásának folyamatában ezzel persze óhatatlanul a komponálásra kerül a hangsúly, még ha komoly szerephez jutnak a különböző hang- és ritmikai rétegek fölött kibontakozó improvizációk is. Reakciókra igen, interakcióra a programozottság miatt nincs lehetőség. Metheny az orchestrionra komponált öttételes szvitjét egy brooklyni templomban rögzítette, és 2010-ben Orchestrion címmel jelentette meg CD-n. Ennek folytatása a világkörüli koncertutat követően ugyanott felvett, a szvitzen kívül néhány régebbi és újabb darabbal, illetve improvizációval bővített duplalemez változat. A káprázatos technikai újítások ellenére a hangzás és az előadásmód keveset tesz hozzá Metheny világához: az Orchestrion Project melodikus, szárnyaló, csilingelő anyaga is a brazil zene, a jazz és a pop már ismert, hangszerelésben bővített elegye.

Turi Gábor

Nonesuch – Magneoton

531821-2

PAT METHENY: TAP – JOHN ZORN'S BOOK OF ANGELS, VOL. 20

Elsőre azt gondolhatnánk, korunk jazz-zenéjében semmi sem áll annyira távol egymástól, mint e két meghatározó egyéniség, John Zorn és Pat Metheny zenei világa. Alaposabban görcső alá véve kettőjük munkásságát láthatjuk, hogy Metheny Zero Tolerance for Silence címmel készített már avantgarde, valamint Ornette Coleman társaként – aki Zorn kedvenc szaxofonosa – free-lemezt. Az ebben az évben hatvanadik születésnapját ünneplő Zorn pedig igazi kameleon, aki bár elsősorban „nehéz” zenéről ismert, sokszínűsége megkérdőjelezhetetlen. Zorn szerzeményeinek gyűjteménye, a Masada Songbook mára 500 darabot tartalmaz, ezekből szemezgetnek az olyan, Zorn holdudvarába tartozó előadók, mint Marc Ribot vagy a Medeski Martin & Wood, akik a Book of Angels sorozat keretében felvételeket készítenek. Metheny, aki nemrég kapta meg huszadik Grammy-díját, lubickol Zorn számainak eljátszása közben. Egy éven keresztül rögzítette a Songbook hat kompozícióját otthoni stúdiójában, amikor egyéb elfoglaltságai engedték. A felvételeken egyetlen társa triójának állandó dobosa, Antonio Sanchez volt. Metheny az akusztikus és elektromos gitárokon kívül számos elektronikát és keyboardot, valamint szitárt, fúvós és ütős hangszereket is megszólaltat, híven eddigi szólólemezeihez. A billentyűk és egyéb hangszerek használata egyszer sem öncélú, mégis ez a lemez Achilles-pontja. A Pat Metheny Groupot idéző hangzás nekem így, Naná Vasconcelos és Lyle Mays nélkül néhol steril. Ezzel együtt a CD felkerül a polcomra – ez nem kérdés, csak az, hogy Zorn vagy Metheny lemezei mellé rakjam. Úgy születik új eredő, hogy egy tipikus Metheny-lemezt hallunk, miközben Zorn erős zenei koncepciója sem sérül.

Párniczky András

Nonesuch – Magneoton

531821-2

**IBRAHIM MAALOUF:
WIND**

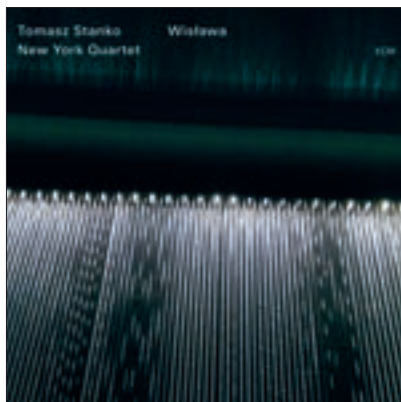

Kezemben tartva ezt a külsőre igen szemrevaló kiadványt, meglepődve állapítom meg, hogy a franciáknál még mindig van pénz jazzlemez kiadására. A második meglepetés az ismerősen csengő vezetőknév olvasása közben ér, ugyanis a harmincas éveit elején járó trombitás Ibrahim Maalouf az itthon is ismert Goncourt-díjas író, Amin Maalouf unokaöccse. Sok más jazz-zenészhez hasonlóan otthonát kényszerből – a libanoni polgárháború miatt – Franciaországra kellett cserélnie. Fontos háttérinformáció ez, nemcsak azért, mert a közlekedési gyökerek a zenei világának alapját adják (például egy speciális készítésű negyedhangú trombitán fúj), hanem mert az ebből fakadó honvágy csillapíthatatlan zsigeri érzése (gondoljunk akár Dhafer Youssef vagy Georgi Kornazov zenéjére) játéka legapróbb rezdüléseiben is ott lapul.

A Wind című, sorban negyedik különleges alkalomból készült: 2010-ben megbízást kapott, hogy készítsen zenei anyagot a legendás francia Studio Albatros egyik némafilmjéhez. Az ifjú trombitás René Clair La Proie du vent című 1927-es alkotását választotta. A munkában legfőbb inspirációja Miles Davis Ascenseur pour l'échafaud című lemeze volt, ami Louis Malle francia rendező azonos című filmjéhez készült anno, és gyakorlatilag teljesen harmóniai sémákra épülő improvizációkból állt össze. A Wind is a modális jazz adta szabad mozgástérből táplálkozik, belőle építi fülbemászó dallamait, azonban hallhatóan aprólékosan megkomponált zene, melyben a magányosan szólózó trombita mintha az otthonuktól elszakadtak siráimait és fohászait közvetítené. Ha sok újat nem is hallhatunk, azért ez egy szépen sikerült lemez... kár, hogy nem lehet a filmmel együtt meghallgatni.

Szabó Bálint

Mi'ster Productions – Karsay és Társa
IBM 4

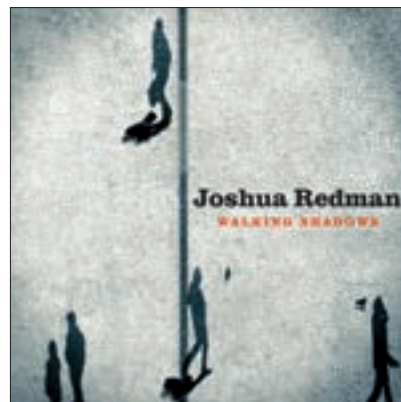
**TOMASZ STAŃKO:
WISŁAWA**

New Yorkba költözött öt éve Tomasz Stańko, azóta fele idejét a jazz, a másikat Lengyelország fővárosában tölti. A 71 éves trombitás új inspirációkat keresve döntött a változás mellett. Kiváló zenei partnereket talált David Virelles zongoristában, Thomas Morgan bőgősben és Gerald Cleaver dobosban, akikkel megalakította új, New York-inak nevezett kvartettjét. Szellemi kapcsolatért elég volt Krakkóba utaznia, ott élt ugyanis Wisława Szymborska Nobel-díjas lengyel költőnő, akinek versei – többek között a számok címeiként is feltűnő Tutaj – Here, az Assassins, a Mikrokosmos, a Metafizyka, a Faces, az A Shaggy Vandal – a dupla CD megszületését ihlették. A címadó szerzemény indítja és zárja az albumot, amelyen tizenkét darab kapott helyet. Az anyagot a kompozíciós gondolkodás és a szabad előadásmód ritkán tapasztalható egysége jellemzi. A sötét, fájdalmas hangulatú, lefojtott feszültségtől terhes, balladisztikus témákat többnyire a trombita és a zongora unisono intonálja, hogy aztán a zene a négy muzsikussal egymásból építkező játék révén az atonalitáshoz jusson el. A parlando játék, az olykor kínzó lassúsággal kibontakozó folyamatok, a váratlan helyeken felhangzó disszonáns hangzatok drámai erővel telítettek. Stańko a kilencvenes években elveszítette fogait, és a pótlással új technikát kellett kialakítania a trombita megszólaltatásához. Társai kiemelkedő muzsikusként, a hangsúly mégsem a hangszeres jelenlétére, hanem az egymás közötti kommunikációra helyeződik. Ez nem a hatvanas évek lázadó free-jazzze, nem is a nyolcvanas évek intellektualizált avantgárdja. Keretbe foglalt, mégis korlátok nélkül áradó, erős érzelmi töltésű, de inkább gondolatiságával ható, modern, magasba emelő zene.

Turi Gábor

ECM – Hangvető
ECM 2304/05

**JOSHUA REDMAN:
WALKING SHADOWS**

Joshua Redman ezen a lemezen Brad Mehldau, Larry Grenadier és Brian Blade kíséri. De mielőtt a jazzkedvelő hanyatt-homlok elrohan, hogy megvegye, vegye tekintetbe, hogy ez az all-star kíséret a felvételek többségén vonószekerekbe lett beágyazva, amelyben gyakran elvész az egyéni zsenialitás. De persze van kivétel, például Redman és Grenadier zseniális duettje az Adagión vagy a This doll is mine helyenként barokk remekműbe torkolló kvartett adaptációja. Az album egésze azonban a szaxofonos romantikus oldalát és gyönyörű tónusát hivatott kidomborítani, ami maradéktalanul sikerül is. Nem kortárs jazzt hallunk, hanem az ötvenes évek kereskedelmileg bevált formuláját: örökzöldeket vagy legalábbis jól ismert számokat édeskés, de izléses vonós kísérettel, amely felett kedvére szárnyalhat a sztár szólista. Aki ezen fanyalag, fanyaloghatott volna akkor is, amikor Charlie Parker, Stan Getz, Art Pepper vagy Ben Webster vett fel hasonló albumokat. Hozzájuk hasonlóan Redman mindvégig gyönyörűen játszik. A zene, ha meglepetést ritkán is okoz, de fülbemászó és elképzeltető, hogy jazz-közelségbe hoz olyanokat, akik eddig idegenkedtek a műfajtól. Számomra a lemez nyitószáma, a The folks who live on the hill bizonyult a legemlékezetesebbnek, amelyen a vonós kíséret olyan, amilyennek lennie kell, Redman pedig hatalmas érzéssel játssza Jerome Kern gyönyörű muzsikáját abból a korszakból, amikor a jazzkritikusok nem kérték számon az előadótól az anyag eredetiségét, kiváltképp akkor nem, amikor Kernhez mérhető mesterkomponisták műveit játszották. Meg kell vallanom azonban, Redman egyetlen saját szerzeménye ezen az albumon, a meditatív, izléses Final hour is nagyon közel áll a szívemhez.

Pallai Péter

Nonesuch – Magneoton
532288

VUKÁN TRIO: A VIHAR

„Megnyilvánulni műfaji korlátok nélkül, ez a crossover lényege. Feloldódnai a zenében. Ez belső szabadságunkhoz, önmagunkhoz, és ezáltal Istenhez vezet.” Vukán szavai nem a most méltított *The Tempest* című trióalbumának borítóján olvashatóak, de mégoly érvényesek e lemez kapcsán is. Oly sok és sokféle muzsikát írt már életében Vukán! Temérek filmzene őrzi nevét, komponált misét, zsolnárt, operát, balettet, szimfonikus és kamaraműveket és rengeteg jazzt. Szinte csodálkozhatunk, hogyhogy csak most jutott el Shakespeare-hez.

A Gyulai Várszínház tavalyi Shakespeare Fesztiválján óriási sikerrel bemutatott *A vihar* című művet triójával, Balázs Elemér dobossal és Pecek Lakatos Krisztián nagybőgőssel rögzítette stúdiólemezre a művész, s mint minden egyes szerzeményében, most is teljesen önmagát adja. Prospero, Ariel és Miranda szellemét is megidézi a lemez, de utóvégre mégis csak Vukánt halljuk mindvégig. A zene végigvezet a mű színein, a kompozíciókban egyszerű kifejezőerővel elevenednek meg a történet egyes jelenetei, illetve inkább a hangulatai. Preparált zongorán sejtik fel a misztikum, balladai témában jelenik meg a szépség, ének-szintetizátor hangjain a varázslat. Balázs Elemér és Pecek Lakatos Krisztián magas színvonalú zeneiséggel töltik meg a kíséretet és a szólókat is, finom egymásra utaltságban, összhangban bontakozik ki a darab meséje. Így lesz *A viharból* jazz: hamisítatlan blues, sok rögtönzés, fokozások és ritmusváltások gazdagítják a témákat, elringatja és felrázza az album a hallgatót. Elragadó élmény, nem csak Shakespeare- és Vukán-rajongóknak.

„S mind e durva bűbajt megtagadom ma: még utolszor égi zenét ígézek (égi zene, zengj!)”

Laczkó Krisztián

Gyulai Várszínház
GYVCD003

JARRETT-GARBAREK-DANIELSSON- CHRISTENSEN: SLEEPER

Keith Jarrett művészete az egyetemes zenetörténet külön fejezete. Bár világhíressé Standards Triója és szólószingora-koncertjei tették, nem vitatható amerikai (Dewey Redmann) és európai (Jan Garbarekkel) kvartettjének jelentősége sem. Ez utóbbiban három skandináv zenész személyében eszményi partnerekre talált minden idők egyik legnagyobb improvizátora. Néhány remek lemezük is született, köztük a nagy feltűnést keltett 1977-es *My Song* című album. Jarrett egész pályája során a világ leghíresebb koncerttermeinek szívesen látott vendége volt, ezt bizonyítja a rengeteg élő felvétele, számos alkalommal dupla albumokon publikálva. Nos, ilyen ez is, amely egy, a japán fővárosban 1979 tavaszán tartott koncert zenei anyaga, de amit – ki tudja, miért – csak most adtak ki. Érdekes időutazás a Mesternek a felvételek óta eltelt több mint három évtizednyi munkássága ismeretében. A zseniális művész a töle megszokott magas színvonalon játszik, ráadásul hét saját szerzeményét. A koncertfelvételek előnye a szinte korlátlan terjedelem (az egyik track pl. csaknem félórányi!), amelyben tényleg van mód a mondanivaló kifejtésére. Ez annál is indokoltabb, mivel Jarrett egyenrangú félként kezeli partnereit, és Garbarek éppolyan terjedelmes szólókra kap lehetőséget, mint ő maga, de elmondható ez a ritmustandem két művészeről is (nem véletlen a négy név feltüntetése a borítón). Csak gratulálni lehet a kiadónak, hogy „előásta” ezt a remek zenei matériát, az már csak a hab a tortán, hogy a tőlük megszokott kiváló hang az élő felvételeken is stúdióminőségű. (Az sem véletlen, hogy a *Down Beat* kritikusaiknak legutóbbi szavazásán a müncheni cég fölényesen nyerte a jazzlemez kiadó versenyét.)

Márton Attila

ECM – Hangvető
ECM 2290/91

CHUCHO VALDÉS & THE AFRO-CUBAN MESSENGERS: BORDER-FREE

Chucho Valdés, minden idők legvirtuózabb latin jazz-zongoristája, noha előző albumával, a *Chucho's* stepszel két évvel ezelőtt elnyerte ötödik Grammy-díját, nem átalotta teljesen átalakítani díjnyertes együttesét, az *Afro-Cuban Messengerst*. Valdés, a legendás Irakere alapítója és egykori vezérszelleme egyre jazzesebb irányba mozog, de ezzel egyidejűleg bővíti azokat a forrásokat is, amelyekből inspirációt merít. A természetesen adott afro-kubai gyökerek, a braziliai Bahiából is ismert yoruba ritmusok mellett ezen az albumon nem csak Andalúzia, de kisebb mértékben az észak-amerikai indiánok zenei öröksége is visszaköszön. Az utóbbi a fokozatosan építkező, majd egyre szenvedélyesebbé váló *Afro-Comanche* című felvételen tetten érhető, amelyen Valdés egyik zenei példaképe, McCoy Tyner hatása is érezhető. Ezzel együtt a zene sokkal megfontoltabb és átgondoltabb, mint az Irakere korában volt, ami persze nem minden Valdés-rajongónak lesz az ínyére. Az öncélú virtuozitást viszont dicséretesen maga mögött hagyta Valdés. Három felvételen Branford Marsalis vendégszerepel, ami feltétlenül eladhatóbbá teszi a lemezt, de az ő hozzájárulása korántsem hagyott olyan nyomot bennem, mint a zenekarvezető romantikus klasszikusokkal kokettáló zongorajátéka a gyönyörű *Pilar* című számon, ahol ráadásul csodálatos bőgőse, Ángel Gastón Joya Perellada lélegzetelállító szépséggel vonózik és penget is. Biztos nem véletlen, hogy az előző *Messengersből* Valdés megtartotta a trombitás Reinaldo Melián Alvarezt, aki hatalmas tehetség, de istenigazából csak egy felvételen (Bebo) szólózhatsz röviden, pedig ő többet tehetett volna hozzá ehhez az egyébként kiváló albumhoz, mint a vendégszereplő világsztár.

Pallai Péter

Jazz Village – Karsay és Társa
SP 9570016

PATRICIA BARBER:
SMASH

Évtizedek távlatából nézve meglepő, hány fontos jazzlemezért értekkel alul a régi kritikusok. A Smash-t nem fenyegeti ez a veszély. A bírálók megérezték, hogy Patricia Barber új saját dalai mind tartalmukban, mind előadásukban messze meghaladják a naponta születő vokális jazzfelvételek jelentőségét, s olyan nézet is akadt, mely szerint e számok hamarosan integráns részei lesznek a Nagy Amerikai Daloskönyvnek.

Magam azzal egészítem ki e jóslatot, hogy nem egyszerű vokális jazzként javasolom hallgatni a lemezt. Barber a tizenkét új kompozíciót úgy tolmácsolja kvartettjével, hogy az ének nem szólóhangszerként uralja az előadást, hanem „csupán” fontos szólam, mely öntörvényűen, csakis Barber művészi szándékainak megfelelően a történetmondásról és érzések szavakba öntéséről gondoskodik. A hangszeres kíséret éppúgy része a struktúrának, mint a kompozíció vagy a dalszöveg. Barber műveit leginkább jazz-chansonoknak mondanám: tizenkét eltérő érzelmi hőfokú szerzemény, melyeket akár expresszionista kiáltásnak, máskor meg impresszionista vázlatnak is érezhetünk. A pianista énekesnő jazzes zenei keretek között képes megvalósítani azt, ami csak a legjobb francia chansonénekeseknek sikerült: az egyszerű dalból igazi drámát teremt, mely megrendíti és megtisztítja a hallgatót. A Smash egésze ilyen. Patricia Barber egyszerre kemény és megalkuvást nem ismerő művész, valamint érző, törekeny és sebezhető ember, és talán a két minőség állandó összeszikráztatása, illetve a dalokból kicsendülő személyesség – az emberi szenvedés – teszi, hogy a költőnek vagy filozófusnak is tekinthető dalszerző-énekesnő első Concord-albuma annyi elismerő szót kapott kritikusaitól.

Máté J. György

Concord – Universal
0888072336766

GRZEGORZ KARNAS TRIO FEAT.
LUKÁCS MIKLÓS: AUDIO BEADS

A tekintélyes katowicei zeneakadémián végzett énekes-gitáros több lengyel és nemzetközi díjat nyert, 2000-ben kiadta debütáló lemezét, és különleges előadásaival bejárta Közép-Európa jazzklubjait. Adam Oleś csellistával 2006-ban készítette első közös felvételét. Az Audio Beads az énekes negyedik kiadványa, és a hagyományos lengyel-magyar barátság értékes dokumentuma, hiszen a Karnas-triót Lukács Miklós cimbalmos egészíti ki, a felvétel egy budapesti jazzfesztiválon, a Trafóban készült. A kísérleti zenéket is felkaroló BMC jelentette meg, de a keverési munkálatok Krakkóban folytak.

A lengyel énekest hallva nem tűnik merésznek a kijelentés, hogy mára ő lett Európa egyik legegységesebb férfihangja a műfajban. Szakit a hagyományosabb, hazájában például Marek Balata által képviselt mainstream előadással, helyette alkalmanként Kurt Ellinget és Mark Murphyt idéző vocalese stílusban énekel, de kevésbé extrovertált, mint a chicagói kolléga, és nem is annyira futurisztikus, mint az európai férfiénekesek között szintén egyedülálló Theo Bleckmann.

A sajnos csak háromnegyed órás műsor nemcsak Karnas hangjával, hanem az új horizontokat meghódító hangszerelésekkel is elvarázsolja hallgatóját. Tökéletes párosítás a gordonka és a cimbalom. Előbbit Adam Oleś gyakran bögös hangzásokra használja, vagyis a hangszerben rejlő jazzenergiákat szabadítja fel ahelyett, hogy a zenét „klasszikus” irányba mozdítaná el. Lukács hasonlóan kísérletezik a cimbalommal, igazi jazzhangszert teremtve. Michał Miśkiewicz dobos pedig olyan lüktető háttérrel biztosít, ami összetartja, és folyamatosan előre hajtja a négyest.

Máté J. György

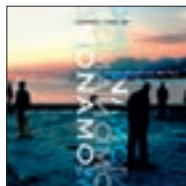
BMC Records
BMC CD 199

Fújjon bele!

500 féle kipróbálható hangszer
www.fontrade.hu

FON
TRADE MUSIC

HANGSZERBOLT ÉS FÚVÓS
HANGSZERÉSZMÖHELY
1081 Budapest, Kiss József utca 14.
Telefon: 1 210 2790, 30 488 6622
Nyitva: munkanapokon
9:00–17:30-ig

**MONAMO:
NE HAGYJ ELESNEM!**

Luther Kiadó

A kitűnő zongoraművész-zeneszerző, Nagy János szinte gyerekkora óta kántorkodik, és több mint egy évtizede foglalkozik protestáns gyülekezeti énekek új (többnyire jazz- vagy etnikus) zenei kontextusba helyezésével. 2011 őszén, a fásori evangélikus templomban indult el – Jézus, jazz és a többi ráadás címmel – az az istentisztelet-sorozat, amelynek állandó szolgáltatója a MoNaMo, azaz Nagy János mellett Szirtes Edina Mókus énekes-hegedűs és Mogyoró Kornél ütőhangszeres. A Magyarországi Evangélikus Egyház kiadója által gondozott CD-n nyolc ének kapott helyet: funkcióját tekintve van köztük karácsonyi, húsvéti, dicsőítő és panaszos zsoltár. Bár egy Bach-korálhoz viszonyítva merésznek tűnik a zenei matéria, Nagy János művészelete biztos garancia, hogy az eredeti énekek szépsége ne sérüljön. Az album jazzbarátoknak éppúgy ajánlható, mint protestáns vallásgyakorlóknak vagy istenkeresőknek. *ReA*

**SUGÁRKA:
LAS PUERTAS ABIERTAS**

Magyar Zeneműkiadó

toes001

A név kötelez. Ez esetben a napsugaras életérzésre, amely már az első megszólalásokat jellemzi Sugárka debütáló albumán. A cím jelez. Vonzódatást a latin zenéhez, különösen annak visszafogottan érzelmes világához. A címbeli nyitott kapuk az

énekesnő feltáruló személyiségére is engedhetnek asszociálni, illetve arra, hogy legyen az az alkotói folyamat bármely része a zeneszerzéstől a szövegíráson át az előadásig, Sugárka mindre nyitott. A nyolc szám mindegyike idegen nyelven íródott – mégis találunk egy jelet a rejtőzködő hajlamra? Az énekesnő fontos társa a zeneszerzésben és a dalok megformálásában Csicsák György Balázs gitáros, aki fűszerként a szájharmonikát is megszólaltatja. Velük Fonay Tibor bőgőzik, Horváth Dániel dobol és ütőhangszereken játszik, Meggyes Ádám trombitán működik közre. Bárcsak az érzelmeség lenne inkább tetten érhető, mint a visszafogottság. *BB*

**BEADY BELLE:
CRICKLEWOOD BROADWAY**

Jazzland – Universal

0602537262786

Nemrég vettem észre, hogy az utóbbi néhány évben hallott, igazán érdekes elektronikus zenei élményeim többsége norvég produkció volt. Ennek az amerikai megközelítéstől teljesen eltérő, saját zenei világnak a megteremtése hasonló jelentőségű fejlemény az európai jazz evolúciója szempontjából, mint annak idején az „ECM-sound” megjelenése volt. A Beady Belle legújabb albumának kapcsán azért fontos megemlíteni ezt a gondolatot, hogy megóvjam az olvasót a téves elvárások miatti nagyobb csalódástól: ennek a CD-nek a norvég elektronikus zenei hagyományoknál talán csak a jazzhez van kevesebb köze, hiába hívják Jazzlandnek a kiadóját. Ennek tisztázása után, prekonceptióktól mentesen vizsgálva egy hiperintelligens, eredeti érzésekkel és komoly szakmai tudással megcsinált, minőségi pop-lemezt hallhatunk, amelyen egyetlen gyengéd dallam sem találtam. *Huszár Endre*

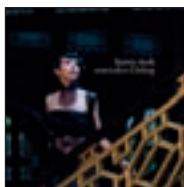
**GILAD HEKSELMAN:
THIS JUST IN**

Jazz Village – Karsay és Társa

SP 9570013

New York, a jazz fővárosa évről évre kitermeli professzionális zenészek újabb generációját a világ minden szegletéből oda érkező fiatal tehetségekből. A verseny olyan nagy, hogy ezen muzikusok felkészültsége, technikai tudása megkérdőjelezhetetlen. Nem ennyire egyértelmű viszont a saját hang és az invenciók megléte, ezek hiánya gyakran eredményez magas szintű, de felszínes végeredményt. Az izraeli születésű Gilad Hekselman gitáros neve itthon talán sokaknak nem cseng még ismerősen, de egyértelműen ő az egyik Kurt Rosenwinkelt követő trónkövetelő. Az albumon található hét kompozíciót rövid közzjátékok választják el, kettő kivételével a zenekarvezető nem túl egyéni szerzeményei. A lemez legizgalmasabb pillanatai Don Grolnick Nothing Personal című, főleg Michael Brecker remek előadásában ismert moll bluesában a kiváló vendégzölgészölgész, Mark Turner szaxofonosnak köszönhetőek. *PA*

**KAREN MOK:
SOMEWHERE I BELONG**

Decca – Universal

0602537170548

A Hong Kong-i popénekesnő kínai, walesi, német és iráni őssökkel egyaránt rendelkezik, és ez az első lemeze, amelyen angolul énekel, vagyis kilép hazája szűkebb kulturális keretei közül, és az egész világnak meg-

mutatja, mit tud. Tiszta deklamációját nehéz kikezdeni, a keleties ízekkel gazdagított nyugati és brazil arrangement-ok különlegesen, a jól megválasztott jazz- és popslágerrekből álló repertoár elringat a fülnék ismerős melódiákkal, de Bugge Wesseltoft hangszerelése és Sadao Watanabe néhány altszaxofon-szólója kevésnek bizonyul ahhoz, hogy – ötvöződve az egzotikus keleti énekesnő teljesítményével – igazi zenei unikummal lepje meg a hallgatót. Előfordul az is, hogy az eredeti bluesanyag (Stormy Weather) nem tűri az orientális díszeket, és a keverékből sikertelen hibrid keletkezik. *MJGy*

**TONY BENNETT:
AS TIME GOES BY**

Concord – Universal

0888072342828

Úgy tűnik, hogy a tucatnyi neves olasz–amerikai énekes leginkább jazzorientált képviselőjét nem felejtették el, ma is van igény művészetére. Ezt látszik igazolni, hogy nemreagen adtunk hírt egy válogatáslemezeről (Gramofon 2012. ősz, 72. oldal), és máris itt van az újabb Bennett-kompiláció. Ezúttal a címlapon is deklarálják, hogy a nagy amerikai daloskönyv tizenkét klasszikus standardjét hallhatjuk olyan szerzőktől, mint Richard Rodgers, Cole Porter vagy Henry Mancini. Most még változatosabb zenei anyagból merítették, hiszen a hetvenes évekből hat sorlemezeről vették a dalokat. A címadó slágert pedig ki ne ismerné a Casablanca című kultuszfilmből? Bennett kísérői mindig jeles jazzművészek voltak, a kísérőfüzet rendkívül precíz diszkográfiájában olyan nagy nevek olvashatóak, mint a zongorista Bill Evans, a gitáros George Barnes vagy Ruby Braff kornetten. *MA*